

GEPA KÄPÄLÄ – JÄNNITTÄVÄ VALINTA

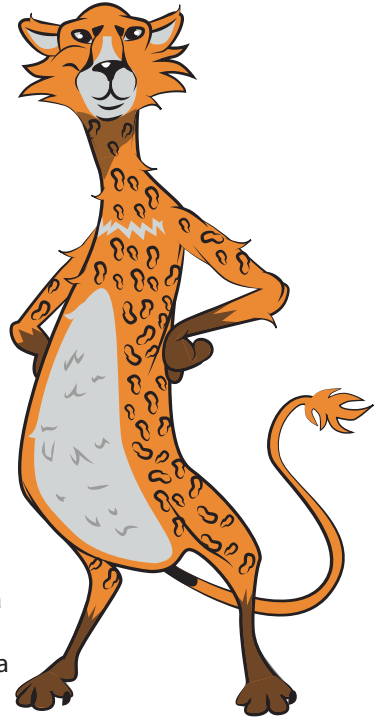
Moikka! Mä oon Gepa Käpälä. Oon 7-vuotias ja käyn eskaria. Siili likelkotti ja oravakaksoiset on siellä kanssa. Mutta mä oon niitä nopeampi. Oon koko Aparaatissaaren nopein. Olen! Oon voittanut joka ikisen juoksukisan, mitä täällä on järjestetty. No nyt joku teistä saattaa ajatella, että miten mä voin olla jo seitsemän ja käydä silti vielä eskaria. Ja onhan se totta, että oikein tosi nopea seitsemänvuotias ois voinut ehtiä jo toiselle tai vaikka kolmannelle luokalle. Mutta Isä ja äiti halusi mulle lisää leikkiaikaa. Yhdessä me sovittiin, että mä aloittaisin koulun vähän myöhemmin. Eli ensi vuonna. Koulu mietityttää muutenkin, kun siellä pitää istua hiljaa paikallaan. Mä jaksan olla paikoillani vaan jos katson **ohjelmia**. Mutta mä tykkäänkin tosi paljon erilaisista ohjelmista ja tietysti kekseistä!

Keksit on mun lempiruoka. Vaikka äiti kyllä sanoo, ettei keksit ole ruokaa. Äiti on lääkäri. Sen mielestä keksejä ei saa syödä joka päivä, koska ne on **epäterveellisiä**. Äidin nimi on muuten Liige Käpälä. Mun isä taas on Kauko-Mouru Käpälä, vaikka sitä kyllä sanotaan Kakeksi. Ja ette ikinä arvaa, mutta se on keksikauppias! Aikuiset sanoo, että oikeasti se isän kauppa on **elintarvikekauppa**, mutta koska siellä myydään keksejä, niin silloin se kyllä on keksikauppa. Äiti on aika nopea, mutta isä ei. Tosin päiväunille isä **torkah-taa** tosi nopsaan. Isä on tullut tälle saarelle jostain kaukaa. Aikuiset kutsuu sitä Toiseksi maailmaksi. Isä sanoo, että siellä Toisessa maailmassa nukkuminen on kissojen hommaa. Äiti taas on asunut täällä aina ja äidin isä ja sen vanhemmat. Äiti on perinyt ammattinsa niiltä. Mutta mun täytyy sanoa, että

lääkäri on paljon tylsempi ammatti kuin keksikauppias.

Meidän perheeseen kuuluu toinenkin lapsi. Sen nimi on Naukkis. Oikeasti se on kyllä Nau Kissos von Kehräys, mutta koska sen oikea nimi on niin hidas sanoa, mä oon vähän lyhentänyt sitä. Naukkis on jo 12-vuotias ja se tykkää hirveän paljon **peilata** itseään. Paljon muusta se ei sitten tykkääkään. Me ei koskaan leikitä yhdessä. Mutta elokuvia me katsotaan ja se on hauskaa. Naukkis on saanut luvan käyttää netissä olevaa **videovuokraamo**a. Toisinaan, kun mä olen mennyt nukkumaan, Naukkis ja isä katsoo sieltä jotain isommille tarkoitettua. Musta se on hirveän epäreilua!

Seitsemän on muuten tärkeä ikä. Tiedätkös miksi? Seitsemänvuotiaana saa alkaa katsoa muitakin kuin vain niitä **ässällä merkittyjä ohjelmia**. Tosin joissain perheissä lapset saa katsoa melkein mitä vaan. Vanhemmat ei yhtään **valvo** sitä. Meillä ei saa. Koska mä valitsen ohjelmani yksin, Isä ja äiti on opettanut kaikki merkinnät mulle. Osaan ne jo aika hyvin. Ihan muutaman kerran vaan oon saattanut vahingossa nähdä jotain liian hurjaa.

7-vuotias Gepa Käpälä latailee veljensä Nau Kissoksen kanssa netistä elokuvia ja pelejä. Elokuvissa ja peleissä on erilaisia merkintöjä. Nau Kissos saa katsoa ja pelata isommille tarkoitettuja elokuvia ja pelejä, koska hän jo 12-vuotta. Auttakaa Gepa Käpälää päättämään, onko netissä ladattava elokuva Gepalle sopiva.

- 1) Katsokaa sisältösymboleita. Lapset voivat kertoa, mitä symboli voisi heidän mielestään tarkoittaa.
- 2) Gepa on löytänyt netistä neljä elokuvaa. Pohtikaa ikärajojen ja sisältösymbolien avulla Gegan löytämien elokuvien sopivuutta 7-vuotiaalle.
  - a) Elokuvassa on ikärajamerkintä 12 ja symboli *ahdistus*.
  - b) Elokuvassa on ikärajamerkintä 7 ja symbolit *väkivalta* ja *seksi*.
  - c) Elokuvassa on symboli S.
  - d) Elokuvassa on ikärajamerkintä 16 ja symbolit *väkivalta*, *ahdistus*.

Keskustelun apuna käytetään liitteenä olevia ikärajoja ja sisältösymboleita. Suomessa elokuvien ja televisio-ohjelmien ikäraajat ovat S, 7, 12, 16 ja 18 ja sisältösymbolit ovat: "Sisältää väkivaltaa", "Sisältää seksiä", "Voi aiheuttaa ahdistusta" ja "Sisältää päihteiden käyttöä". Pelien (PEGI) ikäraajat ovat: 3, 7, 12, 16 ja 18 ja sisältösymbolit ovat: "Peli sisältää väkivaltaa", "Peli sisältää voimakasta kielenkäyttöä", "Peli voi herättää kauhua tai pelkoa pienissä lapsissa", "Peli sisältää alastomuutta ja/tai seksuaalista materiaalia tai viittauksia seksiin", "Peli sisältää viittauksia huumeiden käyttöön tai huumeiden käyttöä", "Peli sisältää syrjintää tai syrjintään rohkaisevaa materiaalia", "Peli rohkaisee pelaamaan uhkapeliä tai opettaa sitä" ja "Online game". Tässä tuokiossa tutustutaan osaan elokuvien ja televisio-ohjelmien symboleista. Lisätietoa ikärajoista löytyy täältä www.ikarajat.fi.

Tuokiossa on tärkeä huomioida lapsen ikä- ja kehitystaso. Lasten kanssa on hyvä keskustella siitä, kenelle kannattaa kertoa, jos peleissä tai elokuvissa on tullut vastaan jotain hämmäntävää. Tuokion tavoitteena on, että lapsi oppii kuvaohjelmien ikäraajat ja sisältösymbolit.

Väkivalta: Symboli tarkoittaa, että pelissä tai elokuvassa satutetaan toisia tahallisesti. Satuttaminen voi olla esimerkiksi tönimistä, lyömistä tai niillä uhkailua.

Jokaisella lapsella ja aikuisella on oikeus koskemattomuuteen, mikä tarkoittaa sitä, että ketään ei saa vahingoittaa.

Seksi: Symboli tarkoittaa, että ohjelmassa on paljon läheisyyttä. Läheisyys voi olla esimerkiksi suutelemista tai halailua ilman vaatteita.

Aikuisten välinen läheisyys on hyvä ja luonnollinen asia. Seksi ei kuulu lasten elämään.

Ahdistus: Symboli tarkoittaa, että pelissä tai elokuvassa on pelottavia tai jännittäviä kohtia. Tällaisia voivat olla esimerkiksi pelottavat äänet ja pimeä tai eksyminen.

Pelin tai elokuvan tapahtumat eivät olet totta. Tapahtumiin lisätään pelottavaa tunnelmaa esimerkiksi erilaisilla äänillä.